

7^ο FORUM “LIFE DEBAG”

Τετάρτη, 5 Δεκεμβρίου 2018

ΠΑΡΟΝΤΕΣ ΕΤΑΙΡΟΙ “LIFE DEBAG”: Κυρκίτσος Φίλιππος – Πρόεδρος της Οικολογικής Εταιρείας Ανακύκλωσης (Ο.Ε.Α.), Δαλαμάγκα Αντιγόνη – Ο.Ε.Α., Κουκιάσας Ευάγγελος – “ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ”, Σωτηρόπουλος Ανδρέας – Εταιρεία “TERRA NOVA”, Κωστακόπουλος Στάθης – Ο.Ε.Α., Μέντης Χαράλαμπος – Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ (Πρόεδρος Ο.Ε.Α.): Να χαιρετίσω όλους τους συνεργάτες, στο 7^ο Forum του “LIFE DEBAG”, σήμερα, 5 Δεκεμβρίου. Στην ουσία είναι ένα Forum, για να επιβεβαιώσουμε τις Εθελοντικές Συμφωνίες και τη δουλειά που έχει γίνει, να αλληλοενημερωθούμε και να δούμε πώς προχωράμε για την Παρασκευή και την τελική Ημερίδα, πώς θα οργανώσουμε λιγάκι την παρουσίαση και των Εθελοντικών Συμφωνιών, μέσα στα πλαίσια της συνολικής Ημερίδας του κλεισίματος του “LIFE DEBAG”.

Οπότε, να ξεκινήσω εγώ, Φίλιππος Κυρκίτσος, Πρόεδρος της Οικολογικής Εταιρείας Ανακύκλωσης. Στο προηγούμενο Forum είχαν έρθει πέντε μεγάλες αλυσίδες Super Market, οι οποίες περίπου καλύπτουν κοντά το 90% της αγοράς των Super Market, άρα λίγες στον αριθμό, από τις 10, 12, 13 (πόσες είναι συνολικά, οι αλυσίδες), αλλά είναι οι μεγαλύτερες αλυσίδες.

Μετά απ’ αυτή τη συζήτηση που έγινε, πιστεύω ότι ήταν πάρα πολύ θετικό το ότι έγινε στον ΕΟΑΝ και διαπιστώθηκε και από τις ίδιες τις αλυσίδες, ότι υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον και από τον ΕΟΑΝ και από το Υπουργείο, γιατί είχε έρθει και ο κ. Λιόγκας, ο Σύμβουλος του Υπουργού, οπότε αυτό πιστεύω, λειτούργησε θετικά και μετά μπορέσαμε να πλησιάσουμε τις ίδιες αλυσίδες, αλλά και κάποιες ακόμα, για να υπογράψουμε Εθελοντικές Συμφωνίες. Και θα έλεγα ότι αυτό γίνεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Δηλαδή, εγώ δεν θυμάμαι κάποια νομοθεσία περιβαλλοντική στην Ελλάδα, μέχρι τώρα, που να δέχονται κάποιοι εμπλεκόμενοι, κάποιοι stakeholders του χώρου που εμπλέκονται σε μία νομοθεσία περιβαλλοντική, να κάνουν παραπάνω πράγματα απ’ αυτά που λέει η νομοθεσία και νομίζω ότι αυτό είναι επίτευγμα του “LIFE DEBAG”.

Πλησιάσαμε λοιπόν, τις 5 – 6 αλυσίδες (5 συν μία) που είχαν έρθει στο “LIFE DEBAG”) και τους ζητήσαμε –όχι απλώς να συμφωνήσουν σε όσα σημεία μπορούν να συμφωνήσουν, γιατί είχαμε καταθέσει και συζητήσαμε στο προηγούμενο Forum όλα τα σημεία, κάποια δεν αφορούσαν τις αλυσίδες, κάποια προστέθηκαν επιπλέον και αφού συμφωνήσαμε την επιχειρηματολογία, μετά επιχειρήσαμε να τους πείσουμε να πουν «Ναι» σ’ αυτά τα σημεία, ότι δεσμεύονται εθελοντικά ότι θα τα κάνουν πράξη μέσα στο 2018 (το 2018 τελειώνει) και μέσα στο 2019. Και κάποια τα υλοποιούν ήδη.

Κλείστηκαν ραντεβού σε κάθε αλυσίδα, αφού είχαμε στείλει τα ερωτηματολόγια, για να τα δουν πολύ προσεκτικά και να τα απαντήσουν πριν, με τις δικές τους διαδικασίες, τις ιεραρχίες και τις εγκρίσεις τους, γιατί –εκεί είναι το θέμα– δεν γίνεται σε μία συνάντηση να πουν «Ναι». Οπότε, μετά προετοιμάσαμε την κάθε συνάντηση και πήγαμε επιτόπου στα κεντρικά τους Γραφεία, όπου έγινε πολύ συστηματική κουβέντα. Σε αρκετές περιπτώσεις, απ’ αυτά τα Super Markets δεν ήταν ένα – δύο άτομα που είχαν έρθει, αλλά ήταν πολλά στελέχη και από την αλυσίδα – δείγμα ότι είχαν μεγάλο ενδιαφέρον– και συζητήσαμε ένα – ένα, τα σημεία.

Να πούμε ότι η ανταπόκριση ήταν, θα έλεγα, αρκετά ικανοποιητική και θετική. Κατάλαβαν ότι υπάρχει μεγάλο περιθώριο και για επιπλέον της νομοθεσίας πράγματα να γίνουν. Και το αποτέλεσμα ήταν ότι κάθε αλυσίδα δεσμεύτηκε σχεδόν στη μεγάλη πλειοψηφία των σημείων που είχαμε θέσει. Δηλαδή, από τα περίπου 30 σημεία, να πούμε ότι τα 25 περίπου, μέσο όρο, κάθε αλυσίδα τα δέχθηκε.

Μεταξύ των σημείων που έχουν δεχθεί, είναι κάποια τα οποία είναι αρκετά σημαντικά, όπως για παράδειγμα, όλοι ήθελαν από το 2020 να διερευνήσουμε το θέμα, το χρονοδιάγραμμα για την οριστική απαγόρευση της πλαστικής σακούλας. Ούτε το 2025, ούτε το 2030, ούτε: «Δεν δέχομαι». Το ήθελαν όλοι. Άρα, ένα πολύ σημαντικό σημείο, το οποίο θα το αναφέρουμε και στην Ημερίδα την Παρασκευή. Επίσης, βλέπουν πάρα πολύ θετικά, διάφορες δράσεις που μπορεί να αναλάβουν, επικοινωνιακές, με τις τσάντες, πρωτοβουλίες, καμπάνιες. Ακόμα, βλέπουν θετικά το θέμα της κομποστοποιήσιμης σακούλας, απλώς περιμένουν όλοι να ωριμάσει η αγορά της κομποστοποιήσιμης σακούλας, για να αναλάβουν πρωτοβουλίες και δράσεις σ’ αυτό το επίπεδο.

Και βέβαια, σχεδόν όλοι, νομίζω ότι έχουν πολιτική ήδη παρακολούθηση για τη μείωση, καταγραφής, άρα είναι πάρα πολύ καλό, για να δούμε τα τελικά στοιχεία. Νομίζω ότι ήταν μία αρκετά επιτυχημένη. Ήδη έχω μπροστά μου τα υπογεγραμμένα

κείμενα από την “ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ”, από την “OK! Anytime Markets”, από την “5ΑΕ” (“ΓΑΛΑΞΙΑΣ”), από την “PRAKTIKER”, εχθές είδαμε και τον “ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ”, είπε ότι θα συμφωνήσει και περιμένουμε και από τον “ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ” και δεν ξέρω αν έχουμε και κάποια άλλη εκκρεμότητα. Αλλά σκεφθείτε και μόνο ο “ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ” και ο “ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ” έχουν το 50% της αγοράς. Μόνο αυτοί οι δύο.

Αυτά, όσον αφορά την ενημέρωση. Δεν ξέρω, αν θέλει να ρωτήσει κάποιος σε σχέση με τα ενημερωτικά στα θέματα αυτά. ...Ο κ. Κουκιάσας έχει τον λόγο.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ (“ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ”): Επειδή πρώτη φορά βλέπω το ερωτηματολόγιο, αυτό το έφτιαξε μόνο η ΟΕΑ, ή σε συνεργασία με το Πάντειο;

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Η Ο.Ε.Α.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Μόνο.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Αλλά το είχαμε στείλει εδώ και πάρα πολύ καιρό, σε όλους τους εταίρους, πριν από το καλοκαίρι του 2018, για προσθήκες, παρεμβάσεις. Δεν έγινε καμία παρέμβαση, γιατί είχαμε πιάσει, πιστεύω, όλα τα θέματα.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ (ΟΕΑ): Είχαμε και ειδική συνάντηση των εταίρων.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Και συζητήθηκε σε ειδική συνάντηση, στο προηγούμενο Forum. Έπεσαν στο τραπέζι δύο ακόμα σημεία, τα οποία προστέθηκαν. Δηλαδή, το ένα σημείο ήταν: είπε ο κ. Πολιτόπουλος, ο Πρόεδρος του ΕΟΑΝ: *«Εάν φτιάξει η Πολιτεία προδιαγραφές για τις επαναχρησιμοποιήσιμες τσάντες, θα τις υιοθετήσουν οι αλυσίδες;»* και η απάντηση είναι, (είναι θετικά διακείμενοι, απάντησαν όλοι): *«Βεβαίως, να τις δούμε τις προδιαγραφές»* και δεν έχουν αντίρρηση να προχωρήσει προς τα εκεί. Και άλλη μία προσθήκη για άλλες δράσεις, αν θέλουν οι αλυσίδες να κάνουν άλλες δράσεις, γιατί πολλές το έκαναν.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Αν κατάλαβα, αυτοί που έχουν συμπληρώσει μέχρι τώρα, είναι 4 ή 5 μεγάλες αλυσίδες Super Market. Από τα 35 σημεία που περιλαμβάνει, επειδή, πέρα από το ποσοτικό, υπάρχει ένα θέμα ποιοτικής ανάλυσης, δεν θέλω απάντηση που λέει: *«Στο 1 τόσο, στο 2 τόσο»*, αλλά με ένα γενικό τρόπο, ποιοτικά στοιχεία της Συμφωνίας. Δηλαδή, υπάρχει κανένας που υπέγραψε (στις 35 είπαν *«Ναι»*;) σ’ αυτό που μιλάμε, για την κομποστοποίηση;

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Μπορώ να σας πω και συγκεκριμένα νούμερα: Ο “ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ” έχει πει *«Ναι»* σε 20 σημεία.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Το ερωτηματολόγιο, έτσι όπως είναι οι επιλογές, σε πολλά σημεία, είναι ή το ένα, ή το άλλο, ή το παρα-άλλο. Άρα, εξαρχής δεν θα μπορούσαν να είναι 35 «Ναι», σε όλα.

Τώρα, σε ό,τι αφορά τις κομποστοποιήσιμες, επειδή μιλάνε για ένα με συγκεκριμένο EN κ.λπ. και δεν υπάρχουν οι προδιαγραφές στην Ελλάδα, να διαχειριστούν σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις για κομποστοποίηση, είχαμε συμφωνήσει στο Forum γενικά, ότι δεν θα δίνουμε έμφαση σ' αυτές, γιατί είναι πρόωρες και θα τις επανεξετάζαμε όταν υπήρχαν και από το κράτος υποδομές, για να μπορεί να ανταποκριθούν και τα Super Markets, να απαντήσουν. Γιατί από φύση της, η ερώτηση με τις κομποστοποιήσιμες σακούλες δεν υφίσταται.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Αν θέλετε και ένα ποσοτικό νούμερο, κύριε Κουκιάσα, από τα 35 ερωτήματα, τα 26 είναι διαφορετικά ερωτήματα, που θα μπορούσαν να απαντήσουν. Γιατί τα 3 πρώτα αφορούσαν το υπαίθριο εμπόριο και τα περίπτερα, άρα δεν αφορούσαν τις αλυσίδες. Οι απαντήσεις σε 5 ερωτήσεις για τις κομποστοποιήσιμες σακούλες, κρίναμε όλοι ότι είναι ανώριμο τώρα να τοποθετηθούν οι αλυσίδες, γιατί δεν υπάρχει στην αγορά η δυνατότητα κομποστοποιήσιμων σακουλών. Γι' αυτό και προσδιορίστηκε ένα συγκεκριμένο ερώτημα, ότι: *«Εφόσον ρυθμιστεί το θέμα της επάρκειας πρώτης ύλης, το βλέπουν το θέμα;»* και η απάντηση είναι: *«Ναι, το βλέπουμε»*. Οπότε, βγήκαν άλλες 6. Άρα, τα maximum «Ναι», που θα μπορούσε να πει κάποιος, ήταν 25 – 26 ερωτήσεις. Και βλέπετε ότι οι αλυσίδες απάντησαν 20 – 22 περίπου απαντήσεις «Ναι».

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Περισσότερο με ενδιαφέρουν τα ποιοτικά στοιχεία και όχι τα ποσοτικά. Δηλαδή, στο ζήτημα της κομποστοποίησης, συμφωνώ με την πρώτη ερώτηση, τη 17. Στη 18, λέει: *«Αντικατέστησα πλήρως»*. Στη 19, στην 20...

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Αυτά για να γίνουν, πρέπει να υπάρχει πρώτη ύλη κομποστοποιήσιμη. Επειδή αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει, σου λέει: *«Δεν μπορώ να δεσμευτώ, να πω: «Ναι, θα αντικαταστήσω τη σακούλα με κομποστοποιήσιμη μέσα στο 2018, ή στο 2019».* Μόλις υπάρξει η δυνατότητα πρώτης ύλης, θα μπορέσω να το διερευνήσω και να το κάνω. Το βλέπω θετικά».

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Και ήθελα μία πρόταση: Και σε συνεργασία με τον ΕΟΑΝ, επειδή πρέπει κάπως να σπάσει το ζήτημα με τις μικροεπιχειρήσεις, Λαϊκές και περίπτερα, να γίνει μία συνάντηση με την Ομοσπονδία των Λαϊκών Αγορών Βιολογικών Προϊόντων.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Να τους καλέσουμε την Παρασκευή στο Συνέδριο; Προλαβαίνουμε; Αν προλαβαίνουμε, να τους καλέσουμε.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Μπορεί ο Πρόεδρος του ΕΟΑΝ...

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ο κ.Αρβανίτης.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Ο κ.Αρβανίτης δεν είναι πλέον Πρόεδρος.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Αυτός ήταν στα Βιολογικά Προϊόντα.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Όχι. Ο κ.Αρβανίτης ήταν. Ο κ.Αρβανίτης πλέον, εδώ και δύο χρόνια, δεν είναι Πρόεδρος, είναι απλό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Μπορούμε να βρούμε τον Πρόεδρο που είναι τώρα και να τον καλέσουμε;

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Ναι. Τον ξέρει ο κ. Πολιτόπουλος.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Εμείς δεν τον ξέρουμε;

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Τον ξέρουμε. Αν ψάξουμε...

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Να τον καλέσουμε. Τι πάει να πει: *«Τον ξέρει ο κ. Πολιτόπουλος»;* Εμείς να τον καλέσουμε στο Συνέδριο, την Παρασκευή.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Το λέω για τον κ. Πολιτόπουλο, επειδή είναι Τηνιακός.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ο Πρόεδρος των Λαϊκών;

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Ναι.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Το είχατε πει και στο προηγούμενο.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Το είχα πει και στο προηγούμενο.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Τα πολλά λόγια, είναι φτώχεια. Να του κάνουμε και τα έξοδα, αν θέλει, να έρθει.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Για να πείσεις τις Λαϊκές, είναι αφάνταστα δύσκολα. Δεν το έχουν κατορθώσει και χώρες, που στο Super Market δεν υπάρχουν πλαστικές σακούλες. Γι' αυτό είναι μία καλή ιδέα το να αρχίσεις απ' αυτούς. Δεν είναι σίγουρο. Και αυτοί είναι πάρα πολύ αρνητικοί. Εγώ τους βάζω χέρι και μέχρι που μου λένε: *«Άμα θες, έλα. Άμα δεν θες, μην έρχεσαι»*. Αλλά αν δεν αρχίσεις απ' αυτούς, από ποιους θα αρχίσεις;

ΣΤ.ΚΩΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Ο.Ε.Α.): Ποιοτικά πάντως, μπορούμε να συζητήσουμε δυο – τρεις. Η 10, ας πούμε, υπάρχει υπογεγραμμένη από αλυσίδα, αν δεν απατώμαι. Ποιοτικά, μπορούμε να συζητήσουμε τις ερωτήσεις 12 έως 15, όπου έχει διαφορά η διερεύνηση με τη διαφορά του ορισμένου χρονοδιαγράμματος. Οι περισσότεροι συμφωνούν με την 14: *«Να οριστεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, πλήρους*

απαγόρευσης, ως το 2020», να έχουμε κάτι στο τραπέζι, να το συζητήσουμε. Ούτε: «Ως το 2025», ούτε «Να διερευνηθεί ως το 2020» τι θα κάνουμε και αν θα κάνουμε. Και υπάρχει αλυσίδα, που τη 10 την έχει θετικά, αν δεν απατώμαι.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Ποια αλυσίδα;

ΣΤ.ΚΩΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Το “PRAKTIKER”. Οι λίστες είναι εκεί.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: «Αντικατέστησα πλήρως την πλαστική σακούλα με εναλλακτικά μέσα».

ΣΤ.ΚΩΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ναι. Είναι μία αλυσίδα, αλλά είναι κάτι και αυτό.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ναι, είναι σημαντικό.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Εντάξει, δεν είναι Super Market, όμως.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Το “PRAKTIKER” είναι μεγάλη αλυσίδα, όμως.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Να είμαστε λίγο σοβαροί. Κατ’ αρχάς, το “PRAKTIKER” το είχε κάνει αυτό, πριν αρχίσει το “LIFE DEBAG”.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Ναι, βέβαια.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Είναι επειδή τους υποχρέωσε τότε η μητρική εταιρεία η Γερμανική.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Το ίδιο ισχύει και για το “IKEA”, που το έχει κάνει.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Άρα –μακάρι– και ευτυχώς που υπάρχει, σαν παράδειγμα. Θέλω να πω όμως, από τη στιγμή που την αγόρασαν οι Έλληνες, υπήρχε ένα πισωγύρισμα, για πάρα πολλούς μήνες, ότι έδιναν την πολλαπλών χρήσεων και την πλαστική, την οποία την πλήρωνες πριν υπάρχει η Οδηγία, με υποχρέωση. Τώρα –έχω να πιάω κανένα δίμηνο– δεν ξέρω να σας πω ακριβώς τι συμβαίνει. Άρα μακάρι, μπράβο, αλλά δεν είναι μία χαρακτηριστική περίπτωση.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Να πω και κάτι ακόμα, πολύ σημαντικό, το οποίο πρέπει να το επισημάνουμε για την Παρασκευή. Η γνώμη όλων των αλυσίδων, σε σχέση με την εξαίρεση της ΚΥΑ για τα περίπτερα και τις Λαϊκές και τις Υπαίθριες Αγορές, ήταν όλοι ότι πρέπει να σταματήσει αυτή η εξαίρεση. Δεν είναι μόνο γνώμη του “LIFE DEBAG” και πρόταση, είναι και των αλυσίδων Super Market. Και μάλιστα, συζητήσαμε στις συναντήσεις και κάποιες διαστάσεις του θέματος, οι οποίες είναι σοβαρές.

Για παράδειγμα, υπάρχει διακριτική μεταχείριση και αθέμιτος ανταγωνισμός, όταν πουλάει στη Λαϊκή κάποιος όλα τα λαχανικά, τα φρούτα κ.λπ., χωρίς να υφίσταται ο πελάτης τους το κόστος του Ανταποδοτικού Τέλους, σε σχέση με τις αλυσίδες, οι οποίες εκεί πληρώνει το κόστος του Ανταποδοτικού Τέλους. Είναι ακριβώς η ίδια υπηρεσία και στη μία το κράτος λέει: «Δεν θα υπάρχει Ανταποδοτικό

Τέλος», στην άλλη ότι: «Θα υπάρχει». Εδώ υπάρχει αθέμιτος ανταγωνισμός. Ενδεχομένως, να υπάρχει και ένα τέτοιο θέμα. Προσωπικά, εγώ θα το θέσω στα συμπεράσματα του Forum, αυτή τη διάκριση και την παρατήρηση, η οποία είναι πολύ σημαντική και ελπίζω να φτάσει στα αυτιά της πολιτικής ηγεσίας και να το δούμε μετά, μήπως μπορεί να αλλάξουν κάποια πράγματα.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Ο Πρόεδρος της Γαλλίας, ο κ.Μακρόν, έβαλε τις δύο αυξήσεις στο πετρέλαιο για περιβαλλοντικούς λόγους (τουλάχιστον έτσι είπε). Εχθές, για περιβαλλοντικούς λόγους, για να μην φλέγεται το Παρίσι, τις πήρε πίσω.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Τις πήρε για πολιτικούς λόγους. Τις έβαλε για περιβαλλοντικούς.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Ακριβώς. Θέλω να πω ότι συμφωνώ απόλυτα, έχουμε λύση με δύο αλυσίδες Super Market, από αρχής έμπαινε το ζήτημα του ανταγωνισμού και όταν γινόταν ο Νόμος, τους είχα πει να καταγγείλουν το Ελληνικό Υπουργείο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για το ζήτημα. Όχι πλέον στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος, αλλά στη Διεύθυνση Εμπορίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, γι' αυτό το θέμα. Τώρα δεν ξέρω, αν ένα "LIFE" που θέλει να ασχοληθεί με την περιβαλλοντική πλευρά του ζητήματος, ενδιαφέρει και ο αθέμιτος ανταγωνισμός μίας τεράστιας αλυσίδας με ένα περίπτερο.

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ (TERRA NOVA): Πάντως, στα Super Markets αυτό δεν ισχύει. Δεν υπάρχει αθέμιτος ανταγωνισμός, γιατί όπως και στις Λαϊκές, στα μανάβικα των Super Markets δίνουν τις πολύ λεπτές πλαστικές σακούλες, οι οποίες εξαιρούνται του Τέλους.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Δεν είναι μεταφοράς. Δεν θεωρούνται μεταφοράς.

ΑΝ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι, δεν είναι μεταφοράς, αλλά τις χρησιμοποιεί ο κόσμος, οπότε...

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ενώ στις Λαϊκές δίνουν μεταφοράς, για να μεταφέρουν.

ΑΝ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Εντάξει, αλλά υπάρχει η απάντηση σ' αυτό, υπάρχει ένα κενό.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Υπάρχει ένα ελαφρυντικό, ναι, υπάρχει.

Υπάρχει και ένα άλλο στοιχείο, δεν ξέρω αν το ξέρετε: οι πωλήσεις φρούτων και λαχανικών, φρέσκων προϊόντων, στις Λαϊκές Αγορές, αφορά το 50% της αγοράς. Το άλλο 50% είναι στα Super Markets. Το λέω σε αντιδιαστολή με το περίπτερο –δεν το βάζεις στην ίδια μοίρα– αλλά η Λαϊκή είναι η μισή αγορά των φρέσκων, νωπών λαχανικών και φρούτων.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Δεν είναι. Είναι 50% οι Λαϊκές, 35% τα Super Markets και 15% τα ειδικά καταστήματα πώλησης φρούτων.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ναι, “Φρουταρίες”.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Οι οποίες εξαιρούνται.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Όχι, δεν εξαιρούνται.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Πώς δεν εξαιρούνται!

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Δεν εξαιρούνται, κύριε Κουκιάσα. Δεν εξαιρούνται τα μανάβικα. Οι Υπαίθριες Αγορές εξαιρούνται, γι’ αυτό λέω. Η μισή αγορά νωπών φρούτων και λαχανικών, εξαιρείται από το Ανταποδοτικό Τέλος. Είναι μεγάλο, δεν είναι ένα περίπτερο. Το περίπτερο δεν πουλάει φρούτα και λαχανικά, πουλάει μία εφημερίδα, πουλάει κάποια πράγματα, τα οποία ενδεχομένως έχουν και πολύ μικρό όγκο. Τα περίπτερα πουλάνε προϊόντα που είναι μικρά σε όγκο. Άρα, μπορεί εύκολα. Οι σακούλες που δίνονται από τα περίπτερα, δεν είναι πολλές, άρα δεν μιλάμε για μεγάλο κομμάτι από σακούλες να φεύγουν από εκεί. Ενώ στις Λαϊκές, μιλάμε για ένα μεγάλο κομμάτι, ένα παράθυρο μεγάλο, που είναι πολύ μεγάλη η ποσότητα των πλαστικών σακουλών που διατίθενται χωρίς το Ανταποδοτικό Τέλος. Δεν είναι το ίδιο τα περίπτερα, ποσοτικά και ποιοτικά με τις Λαϊκές.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Υπάρχει ένα ζήτημα ψυχολογικής πίεσης. Όσο στις Λαϊκές δίνονται δωρεάν πλαστικές σακούλες, οι πελάτες που είναι κοινοί σε ένα Super Market και στη Λαϊκή Αγορά –ένα μέρος από τους πελάτες– διαμαρτύρονται πολλές φορές έντονα, γιατί στα Super Markets δεν συνεχίζει το καθεστώς. Παρ’ όλο που είναι μικρό το ποσοστό, δημιουργεί μία ψυχολογική πίεση. Γι’ αυτό και πάρα πολύ ευχάριστα, οι μεγάλες αλυσίδες θα πήγαιναν στην πλήρη απαγόρευση. Δεν θα υπήρχε αυτό το μεσοβέζικο και θα το έλεγε το κράτος. Τώρα, σ’ αυτό το μεσοβέζικο, δέχονται μερικές φορές. Γι’ αυτό και συμβαίνει αυτό που είπα και την άλλη φορά, που είπε και ο κ. Ανδρέας Σωτηρόπουλος– η σακούλα που βάζουμε τα φρούτα, χρησιμοποιείται για σακούλα μεταφοράς. Παίρνουν 15 από εκεί, το έχω δει με τα μάτια μου. Έχω κάνει παρατηρήσεις στην Ταμία και σ’ αυτή που τα πήρε.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Και κάτι ακόμα. Οι αλυσίδες έχουν βελτιώσει την ανθεκτικότητα των πλαστικών σακουλών που διατίθενται, χωρίς το Τέλος, στη Φρουταρία τους.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Σαφές!

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Την έχουν βελτιώσει και σε όγκο –έχω δει– και σε ποιότητα, δηλαδή πιο γερές. Άρα, δεν υπάρχει Ανταποδοτικό Τέλος και παίρνουν τη σακούλα με λίγα

μήλα μέσα, βάζουν και προϊόντα από τα άλλα προϊόντα τα συσκευασμένα που παίρνουν από το Super Market. Υπάρχει ένα θέμα. Και γι' αυτό ακριβώς, θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί σαν "LIFE DEBAG", όταν θα κάνουμε τον τελικό υπολογισμό, πόσο είναι τελικά η μείωση της σακούλας. Διότι θα πρέπει, πρώτον, να προσθέσουμε τις σακούλες αυτές από τη Φρουταρία οι οποίες χρησιμοποιούνται και σαν μεταφορά, σε ποιο βαθμό. Και δεύτερον, πρέπει να προσθέσουμε και τις σακούλες μεταφοράς, πάχους 52 mm, οι οποίες κατακλύζουν την αγορά (όλα τα Super Markets έχουν. Και μάλιστα, διατίθενται, ανάλογα, με 0,06€, 0,07€ κ.λπ. Που σημαίνει ότι από 1^η Γενάρη που θα είναι το Τέλος της σακούλας 0,09€, θα έχεις μία λεπτή σακούλα, μικρή με το Ανταποδοτικό Τέλος των 0,09€ και θα έχεις και μία μεγαλύτερη σακούλα και πιο χοντρή και πιο γερή, που θα κάνει 0,06€ - 0,07€. Οπότε, καταλαβαίνετε ότι όλοι θα παίρνουν τη σακούλα των 52 mm, άρα πρακτικά, θα μηδενιστεί το Ανταποδοτικό Τέλος, ενώ η σακούλα δεν θα μειωθεί.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Βέβαια, όλα τα Super Markets έχουν πει ότι θα υψώσουν την τιμή αναλογικά.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Εμείς το προτείνουμε, διακριτικά, ότι θα πρέπει να το δουν το θέμα του κοστολογίου, να μην έρχεται σε αντίθεση με το Τέλος, ώστε να το δούμε. Βέβαια, όλα αυτά είναι μεσοβέζικες λύσεις. Και θα πρέπει να ξαναθέσουμε –εγώ θα έλεγα– την Παρασκευή και το θέμα της πολιτικής συμφωνίας όλων των εμπλεκομένων μερών, σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα της απαγόρευσης. Δηλαδή, ελπίζω να έρθει και η βιομηχανία, να είναι παρούσα, η οποία μπορεί πράγματι να βγήκε κερδισμένη απ' αυτή την ιστορία, ειδικά με τις κομποστοποιήσιμες σακούλες. Τις κομποστοποιήσιμες σακούλες μπορεί να τις σταθμίσει. Αυτό δεν το έχει καταλάβει καλά η βιομηχανία και αντιστέκεται. Και οι εξαιρέσεις πιστεύω, που υπάρχουν στη νομοθεσία και στην Κ.Υ.Α., οφείλονται στην αντίσταση αυτή της βιομηχανίας.

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Τους καλέσαμε

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Φαντάζομαι, πως ναι. Να τους καλέσουμε, αν δεν τους έχουμε καλέσει.

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν ξέρω. Ποιος καλεί;

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Υποτίθεται ότι το Πανεπιστήμιο καλεί, εμείς το έχουμε προωθήσει.

Χ.ΜΕΝΤΗΣ (Πάντειο Πανεπιστήμιο): Να σας ρωτήσω κάτι, κύριε Κυρκίτσο (για το τυπικό της υπόθεσης, απλά για να ακουστεί): φαντάζομαι, ότι και στις Λαϊκές Αγορές ισχύει κάτι αντίστοιχο με αυτό που ίσχυε μέχρι πρότινος στα Super Markets, δηλαδή

το κόστος το οποίο δεν φαίνεται στον καταναλωτή, ουσιαστικά μετακυλιέται στην τιμή. Μήπως έχει νόημα, κάπως αυτό να το αναδείξουμε πάλι, για να φανεί ότι δηλαδή δεν είναι εντέλει όντως δωρεάν και ότι απλά, δεν φαίνεται, δεν είναι δηλαδή –όπως ήταν μέχρι πρότινος και οι σακούλες– άμεσα φανερό. Και να φανεί έτσι, σε κάποιο πρώτο βαθμό, μήπως και καταφέρουμε και δεν ισχύσει σε δεύτερο χρόνο, ούτως ώστε να μπουν και αυτές μέσα στην Κ.Υ.Α.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Εμείς να το τονίσουμε, αλλά δεν νομίζω ότι θα αλλάξει πολύ την κατάσταση. Δεν νομίζω να την αλλάξει πολύ, να το τονίσουμε όμως, ότι εκεί ενσωματώνεται στην τιμή. Ενώ το Ανταποδοτικό Τέλος που το δίνει ο πολίτης, φεύγει για την Πολιτεία και πάλι το Super Market έχει πληρώσει για τη σακούλα. Δηλαδή πάλι το κόστος της σακούλας, είναι ενσωματωμένο στις τιμές των προϊόντων του Super Market και εκεί. Δηλαδή, σε αυτό δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ Λαϊκών και Super Markets, το κόστος της σακούλας εμπεριέχεται, άρα είναι το ίδιο. Το θέμα είναι ότι ο ένας εισπράττει και Ανταποδοτικό Τέλος 0,04€ και το δίνει στην Πολιτεία και ο άλλος δεν το εισπράττει.

Χ.ΜΕΝΤΗΣ: Και υπάρχει η περίπτωση του αθέμιτου.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ναι. Και υπάρχει αθέμιτος... Ναι.

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Υπάρχει και ένα θέμα, ότι αν τονίσουμε κάτι τέτοιο, μπορεί κάποιος να γυρίσει και να μας πει: *«Καλά, χτυπάτε τον μικρό παραγωγό, ο οποίος πουλάει στη Λαϊκή και τόσα χρόνια για το Super Market, δεν μειώθηκαν οι τιμές των προϊόντων και τώρα που μπήκε το Τέλος, ή που μειώθηκε η χρήση της πλαστικής σακούλας. Υπάρχει ένα τέτοιο ζήτημα. Δηλαδή, εγώ νομίζω ότι πιο πολύ πρέπει να τονίσουμε το περιβαλλοντικό πρόβλημα.»*

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ο παραγωγός χτυπιέται και στο Super Market. Παραγωγοί μικροί δίνουν τα προϊόντα τους στις αλυσίδες.

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ναι, αλλά μέχρι τώρα, η επιχειρηματολογία που είχαμε, είναι ότι το Super Market ενσωματώνει την τιμή της πλαστικής σακούλας στα προϊόντα του. Αν πούμε τώρα, ότι ο μικρός παραγωγός της Λαϊκής –είτε είναι της Βιολογικής Λαϊκής, είτε της συμβατικής– ενσωματώνει αυτό το κόστος μέσα στην τιμή των προϊόντων τους, υπάρχει μία περίπτωση να κατηγορηθούμε ότι πάμε και χτυπάμε τον μικρό παραγωγό, ο οποίος πάει στη Λαϊκή και βασανίζεται...

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Μα, είναι μία αλήθεια.

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Προφανώς και είναι αλήθεια. Απλά, θεωρώ ότι είναι καλύτερα να τονίσουμε το περιβαλλοντικό πρόβλημα, ότι η Λαϊκή και το περίπτερο είναι δύο Κλάδοι, στους οποίους θα έπρεπε να ισχύουν τα ίδια που ισχύουν στην υπόλοιπη αγορά, ότι υπάρχει πλαστική σακούλα εκεί, η οποία δημιουργεί πρόβλημα. Να το πάμε κάπως έμμεσα.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Μα, έτσι κι' αλλιώς, αυτό θα γίνει. Νομίζω πως υπάρχουν πάρα πολλές εισηγήσεις την Παρασκευή, που αναφέρονται στο περιβαλλοντικό πρόβλημα. Αυτά θα ειπωθούν. Απλώς, λέμε τώρα...

Χ.ΜΕΝΤΗΣ: Απλά, πρακτικά αφορά πάλι πολύ μεγάλη ποσότητα. Δηλαδή, αυτό που ειπώθηκε προηγουμένως –γι' αυτό εγώ το λέω πιο πολύ– ότι πάλι δηλαδή, τα λαχανικά και τα φρούτα, όπως είπε ο κ.Φίλιππος Κυρκίτσος, είναι πολύ μεγάλη ποσότητα από το “καλάθι” (ας το πούμε έτσι), του μέσου εβδομαδιαίου νοικοκυριού. Αλλά δηλαδή, εντάξει, ίσως πρέπει κάπως με τακτ (εννοείται) να το αναδείξουμε, χωρίς να φανεί ότι κάνεις επίθεση στον μέσο, γιατί ουσιαστικά δεν αφορά τον μέσο, αφορά την έννοια της Λαϊκής Υπαίθριας Αγοράς, όχι τον εκάστοτε μανάβη, οπωροπώλη και ούτω καθεξής. Δηλαδή αυτό απλά, με λίγο...

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Μην ξεχνάμε και το εξής, ότι η Υπαίθρια Αγορά είναι μία “αναγνώριση” (σε εισαγωγικά), της προσφοράς των μικρών παραγωγών και τους δίνεις τη δυνατότητα, χωρίς να έχουν ενοίκια, χωρίς να έχουν χώρους να πληρώνουν, χωρίς λειτουργικά έξοδα, να έρθουν να πουλήσουν το προϊόν τους στον δρόμο. Τους το έχει κάνει αυτό, τους το έχεις αναγνωρίσει. Η πλαστική σακούλα είναι άλλο πράγμα. Είναι άλλο πράγμα: είναι μία περιβαλλοντική επίπτωση και γι' αυτό παίρνεις μέτρα για τη σακούλα. Τον μικρό παραγωγό, τον έχεις ήδη βοηθήσει, σαν κοινωνία. Περισσότερο δεν γίνεται! Δηλαδή, η ιστορία με τις Λαϊκές Αγορές, στον δρόμο, εγώ δεν το βλέπω σε Ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Δεν το έχω δει. Είναι σε ειδικούς χώρους, όχι στον δρόμο. Σε ειδικούς χώρους (και στην Κύπρο κ.λπ.). Δεν υπάρχει στον δρόμο, να κλείσει την κυκλοφορία.

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Στην Κύπρο υπάρχει, στην Ισπανία υπάρχει, στην Ιταλία υπάρχει.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Δεν υπάρχει στην Κύπρο, κύριε Σωτηρόπουλε, δεν υπάρχει. Υπάρχει σε ειδικό χώρο του Δήμου.

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Και εδώ σε ειδικό χώρο του δρόμου είναι.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Όχι, εννοώ: δεν σταματά το δρόμο. Εδώ: *«Κλείνουμε τον δρόμο, είναι δικός μου ο δρόμος για οκτώ ώρες και θα πρέπει... και θα πρέπει..., δεν θα κυκλοφορούν οι ένοικοι, δεν θα κυκλοφορούν αυτοκίνητα, δεν θα περνάει κόσμος, γιατί είναι η Λαϊκή»*. Αυτό δεν υπάρχει στο εξωτερικό. Είναι σε ειδικό χώρο και δεν ενοχλείς την κυκλοφορία, δεν ενοχλείς τους περίοικους κ.λπ. Αυτό εννοώ, ότι εδώ το έχουμε κάνει πολύ υπέρ, μεγάλη αναγνώριση των μικρών παραγωγών και διευκόλυνση. Τέτοια ιστορία δεν έχω δει. Αν υπάρχει άλλη χώρα που βγαίνουν στον δρόμο πάνω και κλείνουν την κυκλοφορία, εγώ δεν έχω υπόψη μου καμία χώρα, τουλάχιστον στην Ευρώπη (ούτε στην Κύπρο) δεν υπάρχει τέτοιο πράγμα. Είναι μόνο σε χώρους, σε οικόπεδα του Δήμου που είναι μόνο γι' αυτό τον σκοπό. Είναι στημένοι οι πάγκοι και πάνε και βάζουν την πραμάτεια τους επάνω. Δεν στήνουν πάγκους. Έρχονται στον πάγκο που είναι στημένος. Πολλές φορές, είναι και σκεπαστοί οι χώροι κ.λπ., κ.λπ.

Θα πρέπει να τα δούμε όλα αυτά. Άρα, δεν πρέπει να συνδέουμε το ότι: *«Είναι μικρός παραγωγός, άρα να του αφήσουμε και την πλαστική σακούλα, να του αφήσουμε και το ένα..., να του αφήσουμε και το άλλο...»*. Όχι. Η πλαστική σακούλα είναι μία άλλη πολιτική, η οποία και μάλιστα, αν διαπιστώσουμε ότι τα λαχανικά και φρούτα τα φρέσκα, είναι πράγματι στα νούμερα –αυτό μου λένε εμένα, το συζητήσα με όλα τα Super Markets– είναι περίπου τα μισά στις Λαϊκές, σε σχέση με στεγασμένα μαγαζιά, αντιλαμβάνεστε ότι μπορούμε να κάνουμε εκτιμήσεις τι συμβαίνει από πλευράς πλαστικής σακούλας, που δεν εισπράττεται Τέλος, άρα ο πολίτης δεν νοιώθει την πίεση του “να μειώσω”. *«Μπορώ να παίρνω όσες θέλω»*.

Μμ: *(παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου και δεν καταγράφεται)*.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Όχι. Αλλά προσέξτε λιγάκι: *«Επειδή στο Super Market όταν πάω, θα πληρώσω τη σακούλα, όταν βρεθώ στη Λαϊκή, θα βάλω το κάθε μου μηλαράκι, το κάθε προϊόν, σε ξεχωριστή σακούλα, για να μου μείνουν οι σακούλες, να έχω για το σπίτι, για το ένα..., για το άλλο...»*. Άρα, ενδεχομένως να είναι και μία διέξοδος για μεγάλη αύξηση της σακούλας που βγαίνει μέσα από Λαϊκές Αγορές υπαίθριες, η οποία τελικά μειώνει πάρα πολύ την υποτιθέμενη μεγάλη μείωση που υπολογίζεται στα Super Markets. Δηλαδή, μπορεί να είναι πολύ λιγότερη η μείωση από αυτή που έχει εκτιμήσει, για παράδειγμα, ο ΙΕΛΚΑ. Δηλαδή, πρέπει να δούμε πολύ προσεκτικά τα νούμερα τα τελικά.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Πάντως, εντάξει, υπάρχουν ιστορικά, απόβλητα: πλαστικές σακούλες που είχαν οι κάτοικοι του Λεκανοπεδίου στα σπίτια τους. Πόσες; 10; 20; 50;

Εγώ, επ' ευκαιρία του σημερινού, πήγα από το γήπεδο του Πανιωνίου, μέχρι την πλατεία, εχθές και κοίταγα όλους τους κάδους. Λοιπόν, 95% είναι πλαστικές παλιές σακούλες. Δεν είναι ιστορικό απόβλητο αυτό το πράγμα, είναι καινούργια σακούλα. Και είναι κύρια, από τις Λαϊκές Αγορές και πολύ λιγότερο από τα Super Markets. Και αυτό το πράγμα, με κάποιον τρόπο πρέπει να χτυπηθεί.

Επίσης –έχετε δίκιο– μπορεί να μην υπάρχει άλλο ιστορικό προηγούμενο Συμφωνίας του εμπορίου (τώρα να μην πω: με το κράτος);

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Με την κοινωνία, με κάποιο τρόπο.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Με την κοινωνία; Αλλά αυτό έρχεται και μετά από ένα Νόμο.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ο Νόμος δεν υποχρεώνει για Εθελοντικές Συμφωνίες, όμως. Εμείς το επιδιώξαμε.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Ναι. Έρχεται μετά από ένα Νόμο και σε βοηθάει. Αυτή η άρνηση να δώσουν στοιχεία για το αν αυξήθηκαν ή όχι οι μαύρες και μπλε σακούλες, εμένα με ενοχλεί. Δηλαδή, ξέρουν...

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ποιες εννοείτε μαύρες και μπλε; Για τα σκουπίδια;

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Για τα σκουπίδια. Οι μπλε είναι λίγο πιο χοντρές, πιο σκληρές.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Επειδή έχω δει διάφορα χρώματα, γι' αυτό το λέω. Υπάρχουν και άλλα χρώματα εκτός από μπλε και μαύρο.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Γενικά οι εταιρείες έχουν μπλε για ανακύκλωση και για τα προϊόντα κήπου. Τελειώνει ο χρόνος, ξέρουν για τις πλαστικές μίας χρήσης, τις επαναχρησιμοποιούμενες, του μανάβη, αλλά δεν ξέρουν για τις μαύρες και τις μπλε σακούλες.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Δεν απαγορεύονται αυτές.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Όχι. Λέω ότι οι αλυσίδες...

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Λογικά, θα έπρεπε να έχουν αυξηθεί, διότι –υποτίθεται– μειώθηκαν οι άλλες, οι οποίες είχαν και μία δεύτερη χρήση: τα σκουπίδια.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: *(Εκτός Πρακτικών).*

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Και γιατί παίρνουν συνέχεια από τις Λαϊκές πολλές σακούλες. Και μπορούμε να κάνουμε και μία έρευνα. Αν ανοίξουμε τον κάδο των απορριμμάτων και

δούμε τι σακούλες είναι μέσα, είμαι σίγουρος εγώ (όσες φορές το έχω δει), είναι σακούλες που είναι οι κλασικές από Λαϊκή, (“no name”).

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Είναι διότι δεν δίνει τα 0,07€ στο Super Market για να πάρει τη πιο χοντρή, που θα κρατήσει και πιο πολλά σκουπίδια στον κάδο. Είναι πολύ απλό. Δεν παίρνει.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Στα Super Markets που παρακολουθώ εγώ, ενώ έχει μειωθεί πάρα πολύ η χρήση και βλέπεις κόσμο που πληρώνει τα 0,04€, πολύ λιγότερο που πληρώνει τα 0,07€ όμως, για τις μεγάλες.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Εφέτος. Του χρόνου να δούμε, με τα 0,09€. Θα γίνει το ανάποδο.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Μα, δεν θα μείνει 0,07€. Όλα τα Super Markets έχουν πει ότι θα το πάνε παραπάνω.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Να δούμε.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Ότι θα υπάρξει αναλογική χρέωση.

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ή θα το πάνε στα 0,09€ και θα σταματήσουν τελείως τις λεπτές πλαστικές. Θα τις πουλάνε όλες και θα παίρνουν τα λεφτά αυτοί, ως κέρδος.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Υπάρχει και αυτό.

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Εγώ αυτό θα έκανα. Συγγνώμη, κόλας.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Πάντως, αυτοί είπαν ότι θα τις πάνε πιο ψηλά. Τώρα, δήλωση είναι. Θα δείξει το μέλλον. Σε κάθε περίπτωση, μέσα στα Super Markets έχει μειωθεί η χρήση της λεπτής.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Και έχει αυξηθεί της χοντράς.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Εγώ βλέπω μία στις τρεις, όταν κάθομαι στην ουρά, έναν να παίρνει και μία μεγάλη. Και πρέπει να είμαι και πάρα πολλή ώρα εκεί και συνήθως, όταν έχει στα Super Markets που υπάρχει και μεγάλο αντικείμενο, ότι παίρνει ένα καλοριφέρ, ή ένα πάπλωμα, ή τα set κατσαρόλες, πιάτα που τα δίνουν δώρα κ.λπ. Εκεί ναι, αλλά όχι για τα φρούτα κ.λπ. Δεν ξέρω αν το έχετε δει, δηλαδή, δεν νομίζω να είναι τόσο μεγάλο αυτό το 0,07€.

Χ.ΜΕΝΤΗΣ: Τη σύγκριση όμως, τη μείωση, πώς τη βλέπετε, το ΙΕΛΚΑ, αφού δεν έχει επίσημα σημείο αναφοράς, εκ των προτέρων. Αυτό θέλω να σας πω ότι και αυτό εντέλει, άμα θέλει κάποιος να το χτυπήσει, είναι αυθαίρετο αρκετά, σε πολύ μεγάλο βαθμό. Και για τα μανάβικα δηλαδή, άμα θέλαμε να το θίξουμε, να το δείξουμε, δεν έχουμε κανένα σημείο αναφοράς, για να πέσει σύγκριση. Δηλαδή, αν έχει γίνει αύξηση ή μείωση, φιλο-αυθαίρετα θα αναφερθεί πάλι ένα ποσό, αν δεν είχαμε εκ των

προτέρων. Δηλαδή, το καλύτερο θα ήταν να μας τα είχαν δώσει. Δεν καταφέραμε και δεν τα πήραμε, χάσαμε αυτό κατ' εμέ, που θα ήταν το πιο επιστημονικά αντικειμενικό.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Είναι και μεγαλύτερες. Δηλαδή, η σακούλα η μαύρη, όταν είναι για 60 – 70 – 72 λίτρα (δεν ξέρω πόσο μεγάλη είναι), χωράει πολλές μικρές.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Υπάρχει κανένα σύστημα ελέγχου στη μηχανή; Δηλαδή σε κάποιο Super Market ή σε οποιοδήποτε κατάστημα που πρέπει να χρεώνει τη σακούλα, έχει έναν κωδικό στη μηχανή, που χτυπάει: “μία, δύο, τρεις, τέσσερις”. Και αυτό υπάρχει. Μετά γίνεται η ανταπόδοση.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Το Τέλος.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Ναι. Υπάρχει ένας έλεγχος (σε ειδήσεις) όσον αφορά την παραγωγή και την κατανάλωση; Ή αν δεν υπάρχει, το σκεφτόμαστε; Και να σας πω το εξής: στέκομαι στο ζήτημα για τα Φαρμακεία. Τα Φαρμακεία, τουλάχιστον, ο Φαρμακευτικός Σύλλογος της Αθήνας, πιθανόν να προχωρήσει σε άλλες λύσεις. Να προτείνει χάρτινες από ανακυκλώσιμο χαρτί, πλαστικές από κομποστοποίηση.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Από ανακυκλωμένο, εννοείτε. Από ανακυκλωμένο, όχι: ανακυκλώσιμο.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Από ανακυκλωμένο χαρτί. Κομποστοποιημένες, από κομπόστ, φυτικές. Το θέμα ποιο είναι τώρα: με την αύξηση. Παρ' όλο που τα φάρμακα έχει πέσει η τιμή τους, έχουν πέσει τα χρήματα που πληρώνονται οι συνταξιούχοι και έχει μεγαλώσει το εύρος της συμμετοχής. Αυτό κάνει –εγώ δεν ξέρω κανένα στοιχείο, το λέω τελείως αυθαίρετα– πάρα πολλούς Φαρμακοποιούς, να θεωρούν τα 0,04€ ηλίθιο να τα χρεώσουν σε έναν συνταξιούχο που παίρνει 400,00€ σύνταξη και πληρώνει 30,00€ κάθε φορά που πηγαίνει στο Φαρμακείο. Εγώ όταν πηγαίνω και παίρνω το σύνολο των φαρμάκων, πληρώνω 46,00€ συμμετοχή.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Υπάρχουν εναλλακτικές επιλογές στα Φαρμακεία.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Δεν τη χρεώνει. Το ζήτημα δεν είναι μόνο το να δούμε. Το “LIFE DEBAG” τελειώνει. Να κάνει και κάποιες προτάσεις.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Τα Φαρμακεία δεν είναι μεγάλο πρόβλημα. Πάρα πολλοί πελάτες δεν παίρνουν ούτε τη μικρή σακουλίτσα που δίνουν. Και η μικρή μπορεί να είναι μία χάρτινη, μία υφασμάτινη μικρή, όμορφη κ.λπ. Υπάρχουν επιλογές.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Εγώ το πρότεινα, ότι τα Φαρμακεία πρέπει να αρχίσουν καμπάνια: «*Βάλτε τα στις τσέπες σας. Χωράνε. Βάλτε τα στις τσάντες σας*».

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ήδη γίνεται αυτό, σε μεγάλο βαθμό. Γίνεται.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Οι γυναικείες τσάντες χωράνε μισό Φαρμακείο! Αλλά είναι ένα ζήτημα το να αρχίσεις, από τις Βιολογικές Αγορές, από τα Φαρμακεία. Αλλά από κάπου πρέπει να αρχίσεις, πριν φτάσεις στο 2020, όπως πας, τμηματικά.

Χ.ΜΕΝΤΗΣ: Εδώ πολλές φορές υπάρχει και ένας άλλος κίνδυνος, γιατί πολλές αλυσίδες επέλεξαν να το απορροφήσουν αυτοί. Θα μπορούσαν και τα Φαρμακεία να το κάνουν, σ' αυτό το πλαίσιο, να πουν ότι εφόσον το κόστος τους –φαντάζομαι– δεν θα είναι τόσο μεγάλο, να απορροφούν αυτοί το Τέλος.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Αυτό κάνουν.

Χ.ΜΕΝΤΗΣ: Αυτό λέω, δεν είμαι σίγουρος ότι θα αποφασίσουν όλοι να πάνε σε πιο...

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Από τη στιγμή που δίνουν τις 52 mm πάχους και τις πουλάνε και ένα μικρό ποσοστό απ' αυτές να πουλάνε, ήδη αντιστάθμισαν το κόστος παραγωγής των λεπτών. Του χρόνου δε, αν είναι αυτό που λέει ο κ. Ανδρέας Σωτηρόπουλος, πάνε ενδεχομένως να τη βάλουν 0,09€ την άλλη, τελείωσε! Θα παίρνει ο καθένας όποτε θέλει, με 0,09€ αυτή. Άρα λοιπόν, θα έχουν πλήρως αντικαταστήσει το κόστος, θα έχουν και όφελος.

Το θέμα όμως, όσον αφορά την πλαστική σακούλα όμως (προσέξτε τι γίνεται): η 52 mm είναι περίπου 2,5 – 3 φορές πιο παχιά από την παλιά κλασική σακούλα μεταφοράς. Πιο παχιά. Αν δείτε ότι είναι και πιο μεγάλη, πάμε στις περίπου 3 φορές περισσότερο πλαστικό. Δηλαδή, εκεί που θα λέμε: μειώθηκε η πλαστική σακούλα, τα τεμάχια στα Super Markets 80%, στην Ελλάδα 60%, ενδεχομένως, η ποσότητα του πλαστικού να έχει αυξηθεί κιάλας. Δηλαδή, πρέπει να κάνουμε την άσκηση και με επίπεδο τόνων, όχι επίπεδο τεμαχίων.

Χ.ΜΕΝΤΗΣ: Απλά, η Πάτρα θα σας έλεγε εδώ ότι περιορίζεται ο κίνδυνος του κατακερματισμού, το μόνο θετικό δηλαδή.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Μην το λέτε αυτό! Δηλαδή, μία 52άρα που θα πέσει στη θάλασσα, για μεγαλύτερο διάστημα θα δίνει μικροσωματίδια, γιατί έχει πολλά να δώσει, έχει τρεις φορές παραπάνω, ποσότητα. Θα γίνει μικροσωματίδιο και αυτή, θα πάρει χρόνο, απλώς, περισσότερο. Θα γίνει όμως μικροσωματίδιο. Άρα, από πλευράς επιπτώσεων στο θαλάσσιο περιβάλλον, που είναι το αντικείμενό μας και η μεγαλύτερη επίπτωση, δεν το γλιτώνεις. Και τελικά, εάν με τον ίδιο μηχανισμό καταλήγει και η 52άρα στη θάλασσα, όπως καταλήγει και η πιο ελαφριά, ή με

παρόμοιο, ενδεχομένως, να μην έχουμε καμία βελτίωση του περιβάλλοντος, παρ' όλο που θα μειώθηκαν σε αριθμό οι σακούλες. Πρέπει να κάνουμε τέτοιους υπολογισμούς, για να δούμε τελικά τι γίνεται, πριν φτάσουμε να συζητήσουμε το 2020 που λέγαμε, να δούμε ένα χρονοδιάγραμμα, πρέπει να αξιολογήσουμε τι έχει γίνει. Άρα, είναι σε εξέλιξη όλη αυτή η ιστορία.

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Το ίδιο βέβαια ισχύει και για την κομποστοποιήσιμη. Για όλες.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ναι. Και για την κομποστοποίηση. Μην ξεχνάτε, εμείς σαν “LIFE DEBAG” είχαμε προτείνει (και εγώ ο ίδιος το είχα προτείνει), να υπάρχει ένα κόστος ανταποδοτικό και στην κομποστοποιήσιμη. Δεν την απαλλάσσουμε. Είναι σαφώς μικρότερη επίπτωση, αλλά δεν την αθρώνουμε 100%. Αλλά μπορεί να αποτελέσει μία λύση, εκεί που δεν υπάρχει άλλη λύση για μία χρήση. Ακόμα μπορεί κάποιος, για μία χρήση να μην έχουν επιλογή άλλη. Εκεί θα μπορούσαμε να δούμε να είναι κομποστοποιήσιμη.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: Λαμβάνοντας αυθαίρετα την όποια τοποθέτηση έχει γίνει μέχρι τώρα, από το “ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ” σχετικά με την κομποστοποιήσιμη σακούλα, το “ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ” είναι ενάντια στη χρήση οποιασδήποτε σακούλας. Και στην κομποστοποιήσιμη. Και αυτό το έχει δηλώσει με πάρα πολλούς τρόπους. Λέω, επειδή δεν συμμετείχα σε προηγούμενη συνάντηση, θέλω να πω ότι απ' ό,τι θα θυμάστε όλοι, στην Ημερίδα που είχαμε κάνει στον Ο.Λ.Π., στο κλείσιμο της Αλοννήσου και με τους Γάλλους και τους Αμερικάνους που είχαν έρθει, μία πολύ μεγάλη συζήτηση, όσον αφορά σχέση σακούλα και θάλασσα, είναι η ίδια, για οποιαδήποτε μορφή σακούλας. Είναι σαφές ότι και η χάρτινη και η κομποστοποιήσιμη είναι πολύ καλύτερη. Ιδιαίτερα για τη στεριά, δεν το συζητάω, ότι η κομποστοποιήσιμη μπορεί να αποτελεί και λύση, γιατί πάει απευθείας για κομποστοποίηση. Για τη θάλασσα όμως, είναι ένα θέμα.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ναι, δεν διαφωνούμε. Αλλά μην μπερδεύουμε το τι θα θέλαμε ιδανικά, με το τι μπορούμε να προτείνουμε σαν έργο, τι θα καταφέρουμε κ.λπ. Όλοι έχουμε τις ευαισθησίες, νομίζω, είτε είναι Μ.Κ.Ο., είτε δεν είναι.

Τώρα, έχουμε να πούμε κάτι άλλο γι' αυτά; Για να μιλήσουμε λίγο για την Παρασκευή. Γιατί θα αναλάβουμε σαν Ο.Ε.Α. –είπαμε με τον κ.Παπαθεοδώρου– το κομμάτι με τις υπογραφές κ.λπ., οπότε μπορούμε λίγο να προλογίσουμε και να πούμε αυτά που είπαμε και εδώ.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: *(παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου και δεν καταγράφεται).*

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Όχι. Είναι μέρος της συνάντησης. Να προλογίσουμε δηλαδή την ιστορία. Γιατί η δικιά μου η παρουσίαση έχει να κάνει με τα Forum, οπότε θα εξηγήσω τι έγινε στα Forum και πώς λειτούργησαν κ.λπ. Αλλά στο προλόγισμα των Εθελοντικών Συμφωνιών, μπορούμε να πούμε ότι γίνεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα, ότι έχει πετύχει αυτό, ευελπιστεί στη συμμετοχή την παραπάνω συμβολή των Super Markets και των αλυσίδων και το θεωρούμε ένα καλό παράδειγμα. Και να πούμε και τις ανησυχίες μας, για τις εξαιρέσεις που υπάρχουν στον Νόμο, για τις μετρήσεις για τα πλαστικά κ.λπ. Ή θα το πούμε τότε, ή θα το πω εγώ στη δικιά μου παρουσίαση που είναι για τα Forum. Δεν ξέρω αν έχει νόημα να το πούμε στις Εθελοντικές Συμφωνίες, ή μπορούμε, στις Εθελοντικές Συμφωνίες, να πούμε: *«Έγινε αυτό για πρώτη φορά, τούτο..., το άλλο..., συμφώνησαν, πολύ καλό»* και να το υπογράψουμε.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Τα Super Markets θα έρθουν;

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ναι. Η καΜαχαίρα από τον “ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ” είπε ότι θα έρθει, ο “ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ” θα έρθει και η καΑρτίκη. Δηλαδή, από τη στιγμή που θα έρθουν τρεις – τέσσερις αλυσίδες, θα το κάνουμε.

ΑΝ.ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ: Έχουμε εγγυηθεί ότι θα είναι τα Μέσα;

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Έχει πει ότι θα έρθει ο “ΣΚΑΪ” και θα πάρω πάλι την καΧριστοφιλίδου να της το θυμίσω και από εκεί και πέρα... Μάλιστα, ένα θέμα που είπαμε με τον κ.Παπαθεοδώρου και εμείς και το “ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ” και όλοι οι εταίροι, να στείλουμε σε όλα τα ΜΜΕ την πρόσκληση και όποιος έρθει. Εμείς θέλουμε να πάρει δημοσιότητα. Και μετά βέβαια, μπορούμε να ετοιμάσουμε ένα καλό Δελτίο Τύπου για το κλείσιμο του προγράμματος, μπορούμε να ετοιμάσουμε και ένα ιδιαίτερο κομματάκι μέσα στο Δελτίο Τύπου για τις Εθελοντικές Συμφωνίες, να πούμε: *«Εδώ υπογράφηκε και αυτό»*.

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: *(παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου και δεν καταγράφεται).*

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Να πω και κάτι, ότι το πρόγραμμά μας δεν κλείνει την Παρασκευή. Δηλαδή, θα προσπαθήσουμε –είπαμε– να κλείσουμε τα νούμερα, δηλαδή, μόλις βγουν τα νούμερα της Πολιτείας επίσημα. Και εδώ μία παρατήρηση, κύριε Κουκιάση, αυτό που είπατε, θα πάμε –είπαμε– να διασταυρώσουμε από το Ε.Μ.ΠΑ. Από το Μητρώο, το Ε.Μ.ΠΑ., θα δούμε τις εταιρείες που είναι υπόχρεες και υποβάλλουν τις

ποσότητες. Θα το δούμε και σαν ισοζύγιο μάζας για το πλαστικό film. Δηλαδή, αν στην αγορά, μέσα στο 2008...

ΑΝ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Υπάρχει ένα πρόβλημα σ' αυτό. Το ότι κάποιος δηλώνει στο Ε.Μ.ΠΑ. ότι παράγει τόσους τόνους και το Super Market δηλώνει ότι αγόρασε τόσους τόνους, δεν σημαίνει ότι τους έχει διαθέσει όλους. Ή αν έχει διαθέσει κάποιους, χωρίς να τους χρεώνει, δεν τους αναφέρει πουθενά. Υποτίθεται ότι είναι στην αποθήκη του. Δεν αποτυπώνεται δηλαδή το ότι τα Φαρμακεία δίνουν δωρεάν, το ότι ο Φούρνος της γειτονιάς δίνει δωρεάν, εξακολουθεί δηλαδή, δεν είναι απαραίτητο ότι πατάει και το κουμπί στην ταμειακή.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ναι. Γι' αυτό θα δούμε πολύ προσεκτικά τα στοιχεία του Ε.Μ.ΠΑ. Οι κατασκευαστές της πλαστικής σακούλας, όχι αυτοί που τις παίρνουν δεύτερη χρήση και τις δίνουν στον καταναλωτή. Οι κατασκευαστές τι έδωσαν στην αγορά το 2018 μέσα και τι είχαν δώσει ενδεχομένως και το 2017, αν και δυστυχώς, του 2017 νομίζω, δεν υπάρχουν στοιχεία. Αλλά εν πάση περιπτώσει, θα δούμε τι έπεσε στην αγορά το 2018 και θα το έχουμε και σαν συγκρίσιμο για το 2019, τουλάχιστον.

ΕΥ.ΚΟΥΚΙΑΣΑΣ: *(παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου και δεν καταγράφεται).*

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Έχουμε να πούμε κάτι άλλο για την Ημερίδα της Παρασκευής σε σχέση και με αυτά που συζητάμε;

Διαλογικές συζητήσεις εκτός Πρακτικών.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Σας ευχαριστώ πάρα πολύ, που παρευρεθήκατε στο 7^ο Forum του "LIFE DEBAG", που ήταν για τις Εθελοντικές Συμφωνίες. Κλείσαμε όλα τα πρακτικά θέματα με τα Super Markets κ.λπ. και για το πώς συνδέεται το θέμα της παρουσίασης των Εθελοντικών Συμφωνιών στην τελική Ημερίδα του "LIFE DEBAG", οπότε ευχαριστώ πάρα πολύ όλους. Θα τα πούμε και την Παρασκευή, στην Ημερίδα.

ΩΡΑ ΛΗΞΗΣ: 16:30'